

УДК 015:655.4](477)"2022":311:519.23](045)

DOI: 10.36273/2076-9555.2023.6(323).3-12

Лідія Очеретяна,

старший науковий співробітник

відділу наукової підготовки державних бібліографічних покажчиків

Книжкової палати України,

e-mail: litopys@ukrbook.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5894-2955>**Книги України у дзеркалі державної бібліографії****(за матеріалами бази даних державної бібліографії "Літопис книг" за 2022 рік)**

В умовах стрімкого зростання обсягів інформації, потреби її постійного оновлення та організації оперативного доступу до значних масивів даних актуалізується проблема орієнтації в загальному потоці вітчизняної друкованої продукції. Вагомим і соціально значущим індикатором динаміки книговидавництва в Україні є показник "Літопис книг", що містить вичерпну бібліографічну інформацію щодо книг і брошур з усіх галузей знань.

У запропонованому дослідженні проведено бібліометричний аналіз тематичного розподілу видань у базі даних "Літопис книг" за 2022 р., що містить 13 590 бібліографічних записів відповідно до класів і розділів УДК.

Виконаний бібліометричний аналіз дає змогу визначити сучасні тенденції розвитку й тематичної спрямованості вітчизняної книговидавничої галузі, науки та культури.

Ключові слова: база даних; бібліографічна інформація; бібліометричний аналіз; дослідження; книги; брошури

Мета дослідження: виявлення тематичної спрямованості книговидавництва в Україні на основі кількості записів у базі даних (БД) "Літопис книг" за 2022 р. за класами та розділами УДК.

Методи дослідження: бібліометричний аналіз.

Об'єкт дослідження: база даних "Літопис книг" за 2022 р.

Постановка проблеми. У реаліях динамічного сьогодення надзвичайно важливе значення має можливість оперативного доступу до актуальної інформації. Книжкова палата України дає змогу орієнтуватися в загальному потоці вітчизняної друкованої продукції завдяки підготовці бібліографічних баз даних і видання поточних бібліографічних покажчиків, які є впорядкованою сукупністю бібліографічних записів на книги та брошури. Структура поточних бібліографічних покажчиків передбачає наявність допоміжних покажчиків, які спрощують пошук бібліографічної інформації.

"Літопис книг" — державний бібліографічний покажчик, що містить вичерпну бібліографічну інформацію про книги та брошури з усіх галузей знань: наукові, науково-популярні, навчальні, довідкові, релігійні, офіційні, суспільно-політичні, виробничо-практичні, літературно-художні та популярні видання для дітей і юнацтва тощо. Він уперше побачив світ у 1924 р. і є найстарішим органом державної бібліографії в Україні. Це державне бібліографічне видання виходить друком двічі на місяць як результат аналітико-синтетичного опрацювання обов'язкових

примірників видань, що надходять у Книжкову палату України відповідно до Закону України "Про обов'язковий примірник документів".

Проведене бібліометричне дослідження БД державної бібліографії книжкових видань "Літопис книг" дає змогу простежити сучасні тенденції розвитку книговидавничої галузі, науки та культури.

Аналіз досліджень і публікацій. Укладання БД — відбір книг і брошур, їх аналітико-синтетичне опрацювання та систематизація — здійснювалося на підставі чинних законів, національних стандартів, робочих інструкцій і методичних рекомендацій, розроблених Книжковою палатою України [1—15].

Виклад основного матеріалу дослідження. До БД "Літопис книг" за 2022 р. увійшло 13 590 бібліографічних записів. Дослідження проведено шляхом розподілу та аналізу записів за галузями знань відповідно до класів Міжнародної класифікаційної системи "Універсальна десятикова класифікація" (УДК) (діагр. 1, 2 і табл. 1—10).

У діагр. 1 наведено тематичний розподіл бібліографічних записів на книги та брошури за класами УДК у відсотках від загальної кількості записів:

0 *Загальний клас* — 1495 записів, або 11,00%;

1 *Філософія. Психологія* — 484 записи, або 3,56%;

2 *Релігія. Теологія (богослов'я)* — 374 записи, або 2,75%;

3 *Суспільні науки* — 2868 записів, або 21,10%, — за кількісним розподілом посідає друге місце;

5 Математика та природничі науки — 791 запис, або 5,82%;

6 Прикладні науки. Медицина. Техніка — 1451 запис, або 10,68%, — на третьому місці;

7 Мистецтво. Декоративно-прикладне мистецтво. Ігри. Спорт — 365 записів, або 2,69%;

8 Мова. Мовознавство. Лінгвістика. Література — 5006 записів, або 36,84%, — на першому місці за кількістю опрацьованих видань;

9 Географія. Біографії. Історія — 756 записів, або 5,56%.

Діагр. 1. Розподіл книг і брошур за класами УДК

Результати бібліометричного аналізу бібліографічної інформації щодо книг і брошур в межах класів УДК подано в табл. 1—10 (кількісний і відсотковий розподіл відповідно до загальної кількості записів у класі).

До класу 0 Загальний клас увійшли записи з питань науково-технічної інформації, бібліографії й бібліотечної справи, журналістики тощо. Поміж них значну частину становлять видання розділів

087.5 Публікації для молоді — 670 записів, або 44,80%; 00 Прологомена. Загальні питання науки та культури — 619 назв, або 41,40%; 01 Бібліографія і бібліографічні покажчики. Каталоги — 135 записів, або 9,03%; найменше видань відображено в розділах 050 Серійні видання. Періодика та 08 Видання змішаного змісту. Збірники — по 1 запису, або 0,07%. У табл. 1 наведено розподіл бібліографічних записів за розділами цього класу.

Таблиця 1

Розподіл книг і брошур за розділами УДК класу 0 Загальний клас

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
00 Прологомена. Загальні питання науки та культури	619	41,40
01 Бібліографія і бібліографічні покажчики. Каталоги	135	9,03
02 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство	20	1,34
050 Серійні видання. Періодика	1	0,07
06 Організації загального типу	27	1,81
07 Медіа. Засоби масової інформації (ЗМІ). Масова комунікація. Дослідження засобів масової інформації та комунікації	20	1,34
08 Видання змішаного змісту. Збірники	1	0,07
087.5 Публікації для молоді	670	44,80
09 Рукописи. Раритети і рідкісні книги	2	0,14
Усього	1 495	100

У табл. 2 подано результати аналізу тематичного розподілу публікацій розділу 00 Загальні питання науки та культури. Переважають видання підрозділу 004 Комп'ютерна наука і технологія. Застосування комп'ютера. Оброблення даних — 229 записів, або 37,00%; друге місце посідає підрозділ 005 Управління. Менеджмент — 205 записів, або 33,12%; третє —

підрозділ 001 Наука та знання загалом. Організація розумової праці — 149 записів, або 24,07%; найменше записів зафіксовано в підрозділах 006 Стандартизація та стандарти — 3 записи, або 0,48%, та 007 Системологія. Теорія систем. Теорія інформації та комунікації. Теорія керування / управління (кібернетика) — 2 записи, або 0,32%.

**Розподіл книг і брошур за підрозділами УДК
розділу 00 Загальні питання науки та культури**

Назва підрозділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
001 Наука та знання загалом. Організація розумової праці	149	24,07
002 Друк загалом. Документація. Книги. Авторство	6	0,97
004 Комп'ютерна наука і технологія. Застосування комп'ютера. Оброблення даних	229	37,00
005 Управління. Менеджмент	205	33,12
006 Стандартизація та стандарти	3	0,48
007 Системологія. Теорія систем. Теорія інформації та комунікації. Теорія керування / управління (кібернетика)	2	0,32
008 Цивілізація. Культура. Прогрес	25	4,04
Усього	619	100

За кількістю записів у класі 1 *Філософія. Психологія* переважають видання з психології — 332 записи, або 68,60%, та філософських наук — 107 записів, або 22,11%. Найменшу частку записів містить розділ 16 *Логіка. Епістемологія. Теорія пізнання. Методологія та логіка науки* — 18 записів, або 3,72%. Тематичний розподіл записів у зазначеному класі наведено в табл. 3.

Клас 2 *Релігія. Теологія (богослов'я)* містить 374 записи, з них найбільшу кількість становлять видання, присвячені християнству, — 302 назви, або 80,75%, а найменшу — з питань релігій, які виникли на Далекому Сході, — 1 запис, або 0,27%. Результати аналізу розподілу книг і брошур цієї тематики відображено в табл. 4.

Таблиця 3

Розподіл книг і брошур за розділами УДК класу 1 Філософія. Психологія

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
1/14 Філософія	107	22,11
159.9 Психологія	332	68,60
16 Логіка. Епістемологія. Теорія пізнання. Методологія та логіка науки	18	3,72
17 Філософія моралі. Етика. Практична філософія	27	5,57
Усього	484	100

Таблиця 4

Розподіл книг і брошур за розділами УДК класу 2 Релігія. Теологія (богослов'я)

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
2 Релігія. Теологія (богослов'я)	8	2,14
22 Релігії, які виникли на Далекому Сході	1	0,27
23 Релігії, які виникли на Індійському субконтиненті. Індійська релігія в широкому розумінні	6	1,60
26 Іудаїзм	2	0,53
27 Християнство	302	80,75
28 Іслам	22	5,88
29 Сучасні духовні рухи	33	8,83
Усього	374	100

Клас 3 *Суспільні науки* є одним із найбільших за обсягом — 2868 записів; його найбільшу частину становлять книги з питань освіти, навчання та виховання — 1094 записи, або 38,14%; права — 778 записів, або 27,13%, та економіки — 432 записи, або 15,06%. Результати аналізу розподілу видань наведено в табл. 5.

У класі 5 *Математика та природничі науки* переважають видання з питань математики — 351 запис, або 44,37%, біологічних наук — 101 запис, або 12,77%, фізики — 93 записи, або 11,76%, та хімії — 82 записи, або 10,37%. У табл. 6 наведено результати аналізу розподілу книг і брошур за розділами УДК зазначеного класу.

Розподіл книг і брошур за розділами УДК класу 3 Суспільні науки

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
30 Теорія, методологія та методи суспільних наук. Соціографія	20	0,70
31 Демографія. Соціологія. Статистика	125	4,36
32 Політика	106	3,70
33 Економіка. Економічні науки	432	15,06
34 Право. Юриспруденція	778	27,13
35 Державне адміністративне управління. Військова справа	137	4,78
36 Забезпечення духовних і матеріальних життєвих потреб	22	0,77
37 Освіта. Виховання. Навчання. Дозвілля	1 094	38,14
39 Етнографія. Звичаї. Традиції. Спосіб життя. Фольклор	154	5,36
Усього	2 868	100

Таблиця 6

Розподіл книг і брошур за розділами УДК класу 5 Математика та природничі науки

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
5 Математика. Природничі науки	1	0,13
502/504 Наука про навколишнє середовище. Енвіронментологія. Екологія	59	7,46
51 Математика	351	44,37
52 Астрономія. Астрофізика. Космічні дослідження. Геодезія	27	3,41
53 Фізика	93	11,76
54 Хімія. Кристалографія. Мінералогія	82	10,37
55 Геологія. Науки про Землю	37	4,68
56 Палеонтологія	1	0,13
57 Біологічні науки загалом	101	12,77
58 Ботаніка	26	3,28
59 Зоологія	13	1,64
Усього	791	100

У класі 6 *Прикладні науки. Медицина. Техніка* відображено книги та брошури з питань технології різних галузей промисловості, роботи транспорту, сільського господарства, медицини, а також видання з практичного використання загальних законів фізики, хімії, біології для отримання необхідних для життя людини матеріалів і продуктів, використання природних багатств тощо. За кількістю записів у зазначеному класі переважають видання з питань медицини та охорони здоров'я — 526 записів, або 36,25%; техніки та інженерної справи — 323 записи, або 22,26%; сільського господарства — 236 записів, або 16,26%; найменша кількість назв — із питань будівельної промисловості — 22 записи, або 1,52%, та біотехнології — 13 записів, або 0,90%. Результати аналізу тематичного розподілу класу 6 *Прикладні науки. Медицина. Техніка* наведено в табл. 7.

У класі 7 *Мистецтво. Декоративно-прикладне мистецтво. Ігри. Спорт* згруповано книги та брошури з питань архітектури, образо-

творчого мистецтва, музики, спорту тощо. Розділ 79 *Видовищні види мистецтва. Розваги. Ігри. Спорт* налічує 145 записів, або 39,72%; 7.01/.09 *Теорія та філософія мистецтва, методи, періоди, стилі, способи представлення зображення* — 67 записів, або 18,36%, а найменшу кількість назв містить розділ 77 *Фотографія, техніка кінематографії* — 5 записів, або 1,37%. У табл. 8 наведено результати аналізу розподілу книг і брошур за розділами УДК цього класу.

Під час аналізу з'ясовано, що найбільше записів на книги та брошури — 5006 — припадає на клас 8 *Мова. Мовознавство. Лінгвістика. Література*. Переважну частину зазначеного класу становлять бібліографічні записи на книги та брошури розділів 82 *Література. Літературознавство* — 4265 записів, або 85,20%; 81 *Лінгвістика. Мовознавство. Мови* — 695 записів, що становить 13,88%. Незначною кількістю репрезентовано видання із загальних питань лінгвістики та літератури — 46 записів, або 0,92%. Результати аналізу розподілу видань наведено в табл. 9.

**Розподіл книг і брошур за розділами УДК
класу 6 Прикладні науки. Медицина. Техніка**

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
60 Біотехнологія	13	0,90
61 Медичні науки	526	36,25
62 Інженерна справа. Техніка загалом	323	22,26
63 Сільське господарство та суміжні науки. Лісове господарство. Землеробство. Тваринництво. Полювання. Мисливство. Рибне господарство	236	16,26
64 Домоведення. Домашнє господарство. Комунальне господарство. Служба побуту	60	4,14
65 Організація та управління підприємствами зв'язку, транспорту, торгівлі, поліграфії. Бухгалтерська справа, рахівництво. Зв'язок з громадськістю	168	11,58
66 Хімічна технологія. Хімічна промисловість і споріднені галузі	61	4,20
67/68 Різні галузі промисловості та ремесла. Легка промисловість загалом	42	2,89
69 Будівельна промисловість. Будівельні матеріали. Будівельно-монтажні роботи	22	1,52
Усього	1 451	100

Таблиця 8

**Розподіл книг і брошур за розділами УДК
класу 7 Мистецтво. Декоративно-прикладне мистецтво. Ігри. Спорт**

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
7.01/.09 Теорія та філософія мистецтва, методи, періоди, стилі, способи представлення зображення	67	18,36
71 Планування у межах адміністративно-територіальних одиниць. Планування у міській та сільській місцевостях. Ландшафти, парки. Сади.	24	6,58
72 Архітектура	25	6,85
73/76 Образотворче мистецтво. Декоративно-прикладне мистецтво	53	14,52
77 Фотографія, техніка кінематографії та подібні процеси	5	1,37
78 Музика. Музичні інструменти	46	12,60
79 Видовищні види мистецтва. Розваги. Ігри. Спорт	145	39,72
Усього	365	100

Таблиця 9

**Розподіл книг і брошур за розділами УДК
класу 8 Мова. Мовознавство. Лінгвістика. Література**

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
80 Загальні питання лінгвістики та літератури. Філологія	46	0,92
81 Лінгвістика. Мовознавство. Мови	695	13,88
82 Література. Літературознавство	4 265	85,20
Усього	5 006	100

Матеріали з питань археології, географічних, історичних наук тощо подано у класі 9 *Географія. Біографія. Історія*. Він охоплює 756 бібліографічних записів на книги та брошури, поміж яких найбільшу кількість становлять видання з історії —

430 записів, або 56,87%. Видань із краєзнавства зафіксовано 140 записів, або 18,52%, із питань географії, географічних досліджень Землі та окремих країн — 65 записів, або 8,60%. Тематичний розподіл записів у зазначеному класі наведено в табл. 10.

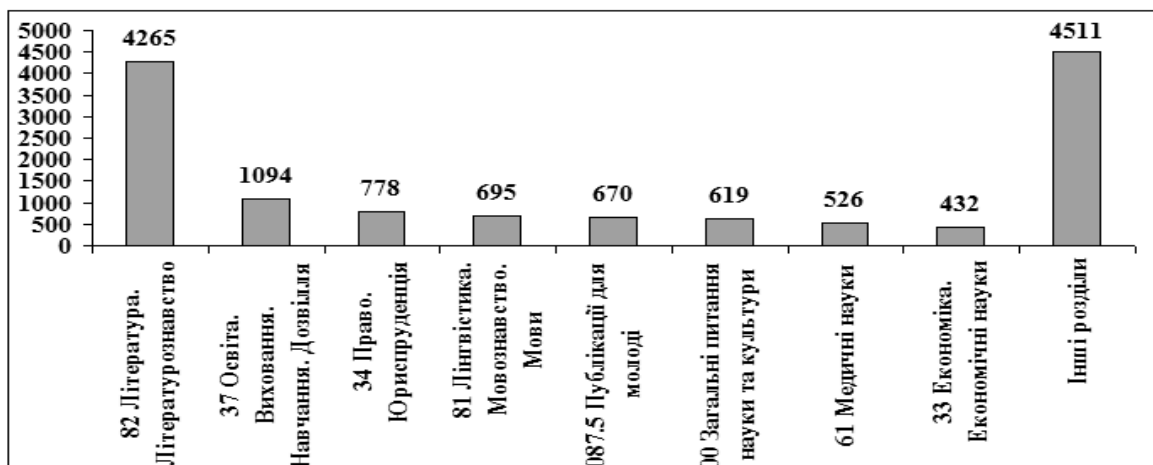
Розподіл книг і брошур за розділами УДК класу 9 Географія. Біографії. Історія

Назва розділу	К-сть записів	% від заг. к-сті записів у класі
902/904 Археологія. Передісторія. Артефакти. Археологічні пам'ятки	18	2,38
908 Краєзнавство	140	18,52
91 Географія. Географічні дослідження Землі та окремих країн	65	8,60
92 Біографічні дослідження. Генеалогія. Геральдика (гербознавство). Прапори, стяги	61	8,07
930 Історична наука. Історіографія	42	5,56
94 Історія загалом	430	56,87
Усього	756	100

На підставі бібліометричного аналізу кількісних показників видань, опрацьованих у БД "Літопис книг" 2022 р. за розділами УДК, проведено порівняльний аналіз (діагр. 2).

Найбільшу кількість книг і брошур зафіксовано в розділі 82 Література. Літературознавство (4265 записів, або 31,38% загальної кількості видань). Друге місце посідає розділ 37 Освіта. Виховання. Навчання. Дозвілля (1094 записи, або 8,05%), третє — розділ 34 Право. Юриспруденція (778 записів, або 5,72%), четверте — розділ 81 Лінгвістика. Мовознавство. Мови (695 записів,

або 5,11%), п'яте — 087.5 Публікації для молоді (670 записів, або 4,93%), шосте — розділ 00 Загальні питання науки та культури (619 записів, або 4,55%), сьоме — розділ 61 Медичні науки (526 записів, або 3,87%), восьме — розділ 33 Економіка. Економічні науки (432 записи, або 3,18%). Зазначені розділи становлять понад половину всіх записів у БД "Літопис книг", що у відсотковому відношенні відповідає 66,81%, або 9079 записам. Решта розділів разом становлять менше половини від загальної кількості записів БД — 33,19%, або 4511 записів.

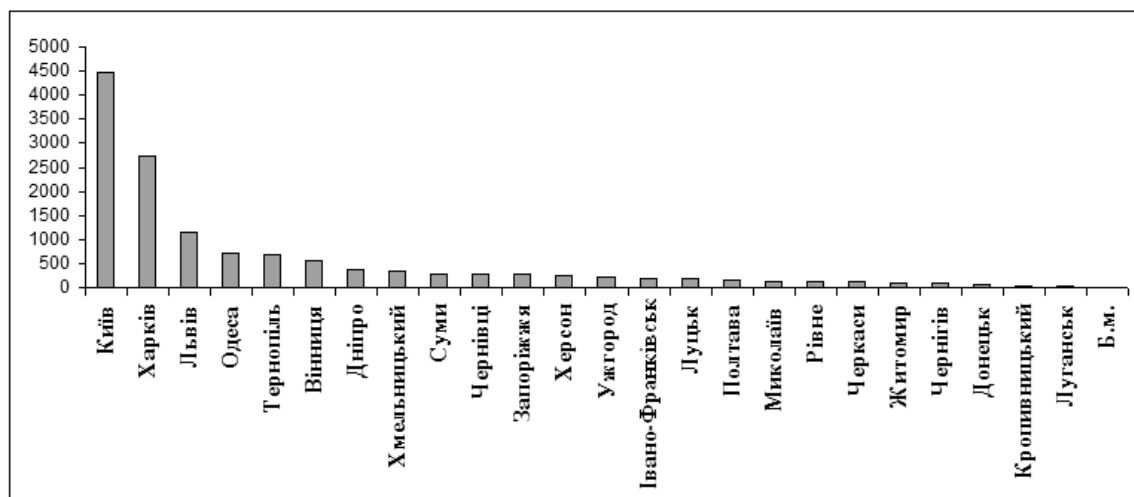

Діагр. 2. Кількісний розподіл книг і брошур за розділами

Результати кількісного аналізу книг і брошур за місцем випуску надають підстави для висновку, що більшість видань надруковано видавництвами й видавничими організаціями Києва та області — 32,91%, або 4472 записи; Харкова та області — 20,20%, або 2745 записів; у 2,5 раза менше книг і брошур видано у Львові та області — 8,50%, або 1155 записів. За іншими областями та обласними центрами маємо такі показники: Одеса — 5,22%, або 710 записів; Тернопіль — 5,02%, або 682 записи; Вінниця — 4,15%, або 564 записи; Дніпро — 2,72%, або 369 записів; Хмельницький — 2,44%, або 331 запис; Суми — 2,08%, або 283 записи; Чернівці — 2,08%, або 282 записи; Запоріжжя — 1,94%, або 264 записи; Херсон — 1,81%, або 246 записів; Ужгород — 1,52%, або 206 записів;

Івано-Франківськ — 1,39%, або 190 записів; Луцьк — 1,38%, або 187 записів; Полтава — 1,21%, або 165 записів. Незначна частина книжкової продукції належить видавництвам центру та області Миколаєва — 0,99%, або 135 записів; Рівного — 0,98%, або 133 записи; Черкас — 0,93%, або 127 записів; Житомира — 0,79%, або 107 записів; Чернігова — 0,67%, або 91 запис; Донецька — 0,56%, або 76 записів; Кропивницького — 0,29%, або 40 записів; Луганська — 0,14%, або 19 записів. Книг і брошур без зазначення місця випуску — 0,08%, або 11 записів.

У діагр. 3 наведено кількісний розподіл книг і брошур за місцем випуску видань, які увійшли в базу даних "Літопис книг" за 2022 р.

Діагр. 3. Кількісний розподіл книг і брошур за територіальною ознакою

Аналіз кількісних показників розподілу книг і брошур за мовною ознакою засвідчив, що найбільшу кількість становлять україномовні видання — 69,69%, або 9471 запис; менший відсоток припадає на книги та брошури, надруковані мовами народів світу — 30,31%, або 4119 записів, серед яких домінують російськомовні — 17,87%, або 2429 записів. Описи видань, що вийшли іншими мовами, розподілено так: англійською — 8,78%, або 1193 записи; польською — 0,77%, або 104 записи; німецькою — 0,51%, або 69 записів; румунською — 0,50%, або 68 записів; французькою — 0,36%, або 49 записів; білоруською — 0,13%, або 18 записів; болгарською — 0,10%, або 14 записів; італійською та таджицькою мовами — по 0,10%, або 13 записів. Незначна частина належить публікаціям іспанською мовою — 0,09%, або 12 записів; словацькою — 0,08%, або 11 записів; молдовською, угорською та узбецькою — 0,07%, або 9 записів. Найменша кількість видань — індонезійською, казахською, киргизською, нідерландською, португальською, санскритом, сербською, татарською та фінською мовами — по 1 запису, або 0,007% (табл. 11).

Таблиця 11

Показники розподілу книг і брошур за мовною ознакою

Мова	К-сть видань
Англійська	1 193
Арабська	5
Білоруська	18
Болгарська	14
В'єтнамська	3
Гагаузька	4
Грузинська	2
Грецька	4

Есперанто	2
Іврит	5
Індонезійська	1
Іспанська	12
Італійська	13
Казахська	1
Киргизська	1
Китайська	7
Кримськотатарська	6
Латинська	27
Литовська	4
Молдовська	9
Нідерландська	1
Німецька	69
Польська	104
Португальська	1
Російська	2 429
Румунська	68
Русинська	5
Санскрит	1
Сербська	1
Словацька	11
Словенська	4
Старослов'янська	4
Таджицька	13
Татарська	1
Турецька	3
Угорська	9
Узбецька	9
Українська	9 471
Фінська	1
Французька	49
Чеська	5

Висновки. У результаті проведеного дослідження БД державної бібліографії книжкових видань (БД "Літопис книг") із застосуванням методу бібліометричного аналізу виявлено, що

найбільше книжкових видань випущено за тематикою, яка належить до класів УДК 0 *Загальний клас*, 3 *Суспільні науки*, 6 *Прикладні науки*. *Медицина*. *Техніка*, 8 *Мова*. *Мовознавство*. *Лінгвістика*. *Література* — 10 820 записів, або 79,62% загальної кількості видань (художні й літературознавчі твори та книги з питань освіти, юриспруденції, економіки, медицини, науки). Решта видань, що належать до інших класів, разом налічують 2770 записів, або 20,38%. Докладніший розподіл книг і брошур у зазначених класах і розділах УДК такий:

— понад третину всіх записів БД становлять видання класу 8 *Мова*. *Мовознавство*. *Лінгвістика*. *Література* — 5006 записів, або 36,84%; найбільше записів — у розділі 82 *Література*. *Літературознавство* — 4265, або 31,38%;

— у класі 3 *Суспільні науки* (2868 записів, або 21,10%) значну частку становлять видання розділів: 37 *Освіта*. *Виховання*. *Навчання*. *Дозвілля* — 1094 записи, або 8,05%; 34 *Право*. *Юриспруденція* — 778 записів, або 5,72%; 33 *Економіка*. *Економічні науки* — 432 записи, або 3,18%;

— у класі 0 *Загальний відділ* зареєстровано 1495 записів, або 11,00%; найбільшу частку становлять видання розділу 087.5 *Публікації для молоді* — 670 записів, або 4,93%;

— у класі 6 *Прикладні науки*. *Медицина*. *Техніка* зареєстровано 1451 запис, або 10,68% що належать до таких розділів: 61 *Медичні науки* — 526 записів, або 3,87%; 62 *Інженерна справа*. *Техніка загалом* — 323 записи, або 2,38%; 63 *Сільське господарство та суміжні науки*. *Лісове господарство*. *Землеробство*. *Тваринництво*. *Полювання*. *Мисливство*. *Рибне господарство* — 236 записів, або 1,74%.

За територіальною ознакою, а саме за областями та обласними центрами, лідирують Київська, Харківська та Львівська області; також зберігається тенденція до збільшення випуску книг і брошур в Одеській, Тернопільській, Вінницькій, Дніпропетровській, Хмельницькій, Сумській і Чернівецькій областях; найменша кількість видань припадає на Донецьку, Кіровоградську та Луганську області.

За мовною ознакою найбільшу кількість становлять україномовні видання, менший відсоток припадає на книги та брошури, надруковані мовами народів світу: російською, англійською, польською, німецькою, румунською та французькою. Найменшу кількість видань випущено індонезійською, казахською, киргизською, нідерландською, португальською, санскритом, сербською, татарською та фінською мовами.

Список бібліографічних посилань

1. Про обов'язковий примірник документів : Закон України від 9.04.1999 № 595-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 22/23. Ст. 199.
2. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Основна таблиця. 0/3 *Загальний клас*. *Філософія*. *Психологія*. *Релігія*. *Суспільні науки* / [підгот.: М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". 2-ге вид., виправл. і допов. Київ : Кн. палата України ім. Івана Федорова, 2008. 383 с.
3. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Основна таблиця. 5 *Математика та природничі науки*. 60 *Біотехнологія*. 61 *Медичні науки* / [підгот.: М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". 2-ге вид., виправл. і допов. Київ : Кн. палата України ім. Івана Федорова, 2008. 419 с.
4. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Основна таблиця. 62 *Машинобудування*. *Техніка в цілому* / [підгот.: М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". 2-ге вид., виправл. і допов. Київ : Кн. палата України ім. Івана Федорова, 2008. 303 с.
5. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Основна таблиця. 63/65 *Сільське, лісове, рибне та мисливське господарство*. *Комунально-побутове господарство*. *Організація виробництва, торгівлі, транспорту, зв'язку, поліграфії*. *Бухгалтерія*. *Реклама* : [підгот.: М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". 2-ге вид., виправл. і допов. Київ : Кн. палата України, 2011. 151 с.
6. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Основна таблиця. 66/69 *Хімічна технологія*. *Хімічна промисловість*. *Різні галузі промисловості та ремесла*. *Будівельна промисловість* : [підгот.: М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. Установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". 2-ге вид., виправл. і допов. Київ : Кн. палата України, 2012. 263 с.
7. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Основна таблиця. 7/9 *Мистецтво*. *Ігри*. *Спорт*. *Мовознавство*. *Художня література*. *Літературознавство*. *Географія*. *Історія* : [підгот.: М. Й. Ахвердова та ін.] ; Держ. наук. установа "Кн. Палата України ім. Івана Федорова". 2-ге вид., виправл. і допов. Київ : Кн. палата України, 2011. 147 с.
8. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, IDT). Чинний від 2007—07—01. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с. (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

9. ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.80—2000, IDT). [Чинний від 2008—04—01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2009. III, III, 7 с., вкл. обкл. (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
10. ДСТУ ГОСТ 7093:2009. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами (ГОСТ 7.11—2004, MOD). [Чинний від 2009—10—19]. Київ : Держспоживстандарт України, 2009. 82 с., вкл. обкл. (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
11. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. [На заміну ДСТУ 3017—95 ; чинний від 2016—07—01]. Київ : УкрНДНЦ, 2016. IV, 38 с.
12. Використання Універсальної десяткової класифікації при формуванні структури бібліографічних показників : інструкція / [уклад.: О. М. Устіннікова, О. В. Ключніченко, М. Й. Ахвердова]. Вид. 2-ге, випр. та допов. Київ : Кн. палата України, 2019. 43 с.
13. Підготовка та редагування бібліографічних посібників у виданнях : метод. рек. / [уклад.: П. М. Сенько, О. М. Устіннікова] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". Вид. 2-ге, без змін. Київ : Кн. Палата України, 2017. 66, [1] с. : табл.
14. Складання бібліографічного запису на книги та брошури для каталогів і картотек : метод. рек. / [уклад.: Л. В. Вербицька, О. М. Устіннікова] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". 2-ге вид., випр. Київ : Кн. палата України, 2017. 63 с.
15. ДСТУ 6096:2009. Універсальна десяткова класифікація. Структура, правила ведення та індексування (ГОСТ 7.90—2007, MOD). [Чинний від 2009—07—01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2009. III, III, 21, [1] с. (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

Lydiia Ocheretiana,

*Senior Researcher of the Department of Scientific Training
State Bibliographic Indexes of the Book Chamber of Ukraine*

Books of Ukraine in the mirror of the state bibliography

(according to materials of database of the state bibliography "Book Chronicle" 2022)

In the conditions of a rapid increase in the amount of information, the need for its constant updating and the organization of operational access to significant data sets, the problem of orientation in the general flow of domestic printed products is becoming actualized. A significant and socially significant indicator of the dynamics of book publishing in Ukraine is the "Chronicle of Books" index, which contains comprehensive bibliographic information on books and pamphlets from all fields of knowledge.

In the proposed study, a bibliometric analysis of the thematic distribution of publications in the "Chronicle of Books" database for 2022, which contains 13 590 bibliographic records according to classes and sections of the UDC, was carried out.

The performed bibliometric analysis makes it possible to outline modern development trends and thematic focus of the domestic book publishing industry, science and culture.

Keywords: *database; bibliographic information; bibliometric analysis; research; books; brochures*

References

1. Pro obov'yazkovij primirnik dokumentiv : Zakon Ukrayini vid 9.09.1999 № 595-XIV. (1999). *Vidomosti Verhovnoyi Radi Ukrayini*, 22/23, st. 199.
2. Ahverdova M. J. ta in. [pidgot.]. (2008). *Universalna desyatkova klasifikaciya (UDK) : Osnovna tablicya. 0/3 Zagalnij klas. Filosofiya. Psihologiya. Religiya. Suspilni nauki*. 2-ge vid., vipravl. i dopov. Kyiv: Kn. palata Ukrayini im. Ivana Fedorova.
3. Ahverdova M. J. ta in. [pidgot.]. (2008). *Universalna desyatkova klasifikaciya (UDK) : Osnovna tablicya. 5 Matematika ta prirodnicni nauki. 60 Biotehnologiya. 61 Medichni nauki*. 2-ge vid., vipravl. i dopov. Kyiv: Kn. palata Ukrayini im. Ivana Fedorova.
4. Ahverdova M. J. ta in. [pidgot.]. (2008). *Universalna desyatkova klasifikaciya (UDK) : Osnovna tablicya. 62 Mashinobuduvannya. Tehnika v cilomu*. 2-ge vid., vipravl. i dopov. Kyiv: Kn. palata Ukrayini im. Ivana Fedorova.
5. Ahverdova M. J. ta in. [pidgot.]. (2011). *Universalna desyatkova klasifikaciya (UDK) : Osnovna tablicya. 63/65 Silske, lisove, ribne ta mislivske gospodarstvo. Komunalno-pobutove gospodarstvo. Organizaciya virobnictva, torgivli, transportu, zv'yazku, poligrafiji. Buhgalteriya. Reklama*. 2-ge vid., vipravl. i dopov. Kyiv: Kn. palata Ukrayini.
6. Ahverdova M. J. ta in. [pidgot.]. (2012). *Universalna desyatkova klasifikaciya (UDK) : Osnovna tablicya. 66/69 Himichna tehnologiya. Himichna promislovist. Rizni galuzi promislovosti ta remesla. Budivelna promislovist*. 2-ge vid., vipravl. i dopov. Kyiv: Kn. palata Ukrayini.

7. Ahverdova M. J. ta in. [pidgot.]. (2011). *Universalna desyatkova klasifikaciya (UDK) : Osnovna tablitsya. 7/9 Mistectvo. Iгри. Sport. Movoznavstvo. Hudozhnya literatura. Literaturuznavstvo. Geografiya. Istoriya. 2-ge vid., vipravl. i dopov.* Kyiv: Kn. palata Ukrayini.
8. *DSTU GOST 7.1:2006. Bibliografichnij zapis. Bibliografichnij opis. Zagalni vimogi ta pravila skladannya (GOST 7.1—2003, IDT).* (2007). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukrayini.
9. *DSTU GOST 7.80:2007. Bibliografichnij zapis. Zagolovok. Zagalni vimogi ta pravila skladannya (GOST 7.80—2000, IDT).* (2009). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukrayini.
10. *DSTU GOST 7093:2009. Bibliografichnij zapis. Skorochennya sliv i slovopoluk, podanih inozemnimi yevropejskimi movami (GOST 7.11—2004, MOD).* (2009). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukrayini.
11. *DSTU 3017:2015. Vidannya. Osnovni vidi. Termini ta viznachennya ponyat.* (2016). Kyiv: UkrNDNC.
12. Ustinnikova O. M., Klyushnichenko O. V. and M. J. Ahverdova. [uklad.]. (2019). *Vikoristannya Universalnoyi desyatkovoyi klasifikaciyi pri formuvanni strukturi bibliografichnih pokazhchikiv : instrukciya.* Vid. 2-ge, vipr. ta dopov. Kyiv: Kn. palata Ukrayini.
13. Senko P. M. and Ustinnikova O. M. [uklad.]. (2017). *Pidgotovka ta redaguvannya bibliografichnih posibnikiv u vidannyah : metod. rek.* Vid. 2-ge, bez zmin. Kyiv: Kn. Palata Ukrayini.
14. Verbicka L. V. and Ustinnikova O. M. [uklad.]. (2017). *Skladannya bibliografichnogo zapisu na knigi ta broshuri dlya katalogiv i kartotek : metod. rek.* 2-ge vid., vipr. Kyiv: Kn. palata Ukrayini.
15. *DSTU 6096:2009. Universalna desyatkova klasifikaciya. Struktura, pravila vedennya ta indeksuvannya (GOST 7.90—2007, MOD).* (2009). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukrayini.

Надійшла до редакції 13 червня 2023 року

УДК 015:061.1](477):001.891]"2022/2023"(045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2023.6(323).12-20

Ольга Васьківська,
вчений секретар Книжкової палати України,
e-mail: ovaskivska@ukrbook.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8572-622X>

Аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2022—2023 роках

У статті проаналізовано результати прикладних наукових досліджень Книжкової палати України у II кв. 2023 р. за темою "Розроблення і комплексний аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2022—2023 рр. та формування електронних довідково-інформаційних ресурсів".

Результати дослідження, викладені у пропонованій статті, призначені для інформування суспільства про наукову діяльність Книжкової палати України в галузі видавничої справи та інформаційної діяльності.

Матеріал статті згруповано у форматі окремих розділів відповідно до структури цоквартальних інформаційних записок про виконання наукових робіт, які подаються в Держкомтелерадіо, у сфері управління якого перебуває Книжкова палата України. Послідовність розділів подано згідно з поквартальним Календарним планом виконання наукових робіт.

Ключові слова: адміністративні дані; неперіодичні видання; обов'язковий примірник; Універсальна десяткова класифікація; ISBN; ISMN; ISSN; бази даних

Постановка проблеми. У проведенні прикладних наукових досліджень Книжкова палата України керується положеннями законів України "Про видавничу справу" [1, ст. 27], "Про обов'язковий примірник документів" [2], "Про медіа" [3]; постанов Кабінету Міністрів України "Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації" [4], "Про приєднання до Статуту Міжнародного центру реєстрації серіальних видань (Міжнародного центру ISSN)" [5], державною програмою КПКВК 3802020 "Наукова і науково-технічна діяльність у сфері засобів масової інформа-

ції, книговидавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності".

Для досягнення результатів наукової роботи було забезпечено збирання, зведення, групування адміністративних даних щодо випуску видавничої продукції у 2022—2023 рр. за основними якісними та кількісними показниками; здійснено комплексний аналіз книжкових видань за тематичним спрямуванням, цільовим призначенням, мовами, тиражними групами, видавцями; проведено дослідження стану функціонування системи обов'язкового примірника документів і систем Міжнародної стандартної нумерації видань ISBN, ISMN, ISSN; моніторинг матеріалів медіа, аналіз